

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1897.

Andra Kammaren.

N:o 3.

Onsdagen den 27 januari.

Kl. $\frac{1}{3}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 19 och 20 innevarande januari.

§ 2.

Herr statsrådet m. m. *G. F. Gilljam* aflennade Kongl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

angående upplåtelse af mark från förra militiebostället $\frac{3}{8}$ mantal n:o 3 Sunnanå eller Strömsholm för en vattenledning till Skellefteå stad;

angående försäljning af den kronan såsom danaarf tillfallna lägenheten Lilla Hyddan å Örebro stads område;

angående försäljning af två under förra militiebostället Tuna n:o 1 om $\frac{5}{8}$ mantal i Östergötlands län lydande lägenheter;

angående restaurering af det så kallade Gamla kungshuset i Stockholm;

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter enkan Anna Kristina Lindblom;

angående disposition af förra militiebostället $1\frac{1}{6}$ mantal Asmundgården n:o 1 i Jemtlands län;

angående beredande af lånemedel till fortsatt utveckling af statens telefonväsende;

angående ett jordbyte å förra kronojagbacken Skämbylöth eller Åkerbyhult n:o 1 i Södermanlands län; och

med förslag till förordning angående skyddskoppymningen i riket.

Dessa kongl. propositioner bordlades.

§ 3.

Föredrogos, hvar efter annan, och hänvisades till lagutskottet Kongl. Maj:ts nedannämnda propositioner till Riksdagen, nemligen:

med förslag till lag angående bevisning inför rätta, lag angående ändrad lydelse af 5 kap. 1 § ärfdabalken, lag angående ändring i 14 kap. jordabalken, lag angående ändring i förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar den 4 maj 1855 och lag om ändrad lydelse af 9 § i förordningen angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradssting den 17 maj 1872;

med förslag till lag angående Kongl. Maj:ts högsta domstols tjänstgöring på afdelningar;

med förslag till lag om ändrad lydelse af 41 § konkurslagen den 18 september 1862;

med förslag till lag angående ändrad lydelse af 10 § i förordningen angående lagfart å fäng till fast egendom den 16 juni 1875;

med förslag till lag angående ändring i vissa delar af lagen om skydd för varumärken den 5 juli 1884;

med förslag till lag om ändring i vissa delar af förordningen angående patent den 16 maj 1884;

med förslag till lag om skydd för vissa mönster och modeller;

med förslag till lag om beräkning i vissa fall af tid, som afses i förordningen angående patent, i lagen om skydd för varumärken och i lagen om skydd för vissa mönster och modeller;

med förslag till lag om ändrad lydelse af §§ 2 och 5 i förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863; och

med förslag till lag om ändring i vissa delar af lagen angående eganderätt till skrift den 10 augusti 1877.

Till behandling af statsutskottet beslöt kammaren vidare att öfverlemna följande kogl. propositioner, nemligen:

angående anslag till reseunderstöd åt arbetare för besökande af 1897 års allmänna konst- och industriutställning i Stockholm;

angående upplåtelse till staden Sundsvall af viss, statens jernvägar tillhörig mark;

angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar; och

angående förbättrad pension åt två från marinregementet till Blekinge bataljon öfverflyttade fanjunkare.

§ 4.

Föredrogs och lades till handlingarna Kongl. Maj:ts skrifvelse till Riksdagen med tillkännagifvande, att Kongl. Maj:t förordnat statsrådet m. m. Sven Herman Wikblad att under innevarande riksdag utöfva den befattning med riksdagsärenden, som, enligt 46 § riksdagsordningen, tillkommer en ledamot af statsrådet; och skulle underrättelse om denna skrifvelses innehåll meddelas vederbörande utskott samt de ledamöter, som hafva iuseende öfver Riksdagens kansli.

§ 5.

Efter föredragning af de i senaste sammanträdet aflemnade motioner, hänvisades:

herr friherre *W. G. von Schwerins* m. fl. motion, n:o 10, till bevillningsutskottet;

herr *S. Nordströms* motion, n:o 11, till statsutskottet;

herr *J. H. G. Fredholms* motion, n:o 12, till statsutskottet;

herr *S. M. Olssons* i Sörnäs motion, n:o 13, till lagutskottet;

herr *J. Eliassons* m. fl. motion, n:o 14, till lagutskottet;

herr *N. Anderssons* i Pettersborg motion, n:o 15, till statsutskottet;

herr *N. Åkessons* motion, n:o 16, till lagutskottet;

herr *D. Perssons* i Tällberg motion, n:o 17, till bevillningsutskottet;

herr *O. A. Brodins* motion, n:o 18, till lagutskottet; och

herr *A. G. Gyllensvärds* m. fl. motion, n:o 19, till bankoutskottet.

§ 6.

Nya motioner afgäfvos af:

herr *M. G. Bruzelius* m. fl., n:o 20, om inrättande af ett riksbankens afdelningskontor i Kristianstad;

herr *M. G. Bruzelius*, n:o 21, om utvidgning af högre allmänna läroverket i Kristianstad;

herr *E. A. Lindblad*, n:o 22, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till ändringar i riksdagsordningens bestämmelser i fråga om val till Andra Kammaren;

herr *A. G. Jönsson* i Märaryp, n:o 23, angående utsträckt rätt för beväringssman att utfä dagaflöning m. m.;

herr *A. Olsson* i Ornakärr m. fl., n:o 24, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till arrendedag;

herr *A. Olsson* i Ornakärr, n:o 25, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till viss ändring i förordningen angående inteckning i fast egendom m. m.;

herr *N. Nilsson* i Skärhus, n:o 26, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till ändring i konkurslagen i fråga om bestämmandet af arfvode åt konkursförvaltningen;

herr *J. Anderson* i Tenhult:

n:o 27, om höjd tull å sulläder m. m.; och

n:o 28, angående ändrad lydelse af 22 § i förordningen angående vilkoren för försäljning af brännvin m. m.;

herr *A. Hedin* i Stockholm m. fl., n:o 29, om afsättning af 8,400,000 kronor, utöfver den af Kongl. Maj:t föreslagna summan, till arbetareförsäkringsfonden;

herr *A. Hedin* i Stockholm:

n:o 30, om tillägg till gällande bestämmelser angående vilkoren för åtnjutande af pension från allmänna indragningsstaten eller från pensionskassor, som åtnjuta bidrag af statsmedel;

n:o 31, om indragning af inspektörsbefattningen hos lotsstyrelsen; och

n:o 32, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om anskaffande och framläggande af upplysningar angående embets- och tjenstemäns dagliga arbetstid m. m.;

herr *S. J. Boëthius*, n:o 33, om tullfrihet för ämnet thariumnitrat;

herr *P. Jönsson* i Färeköp, n:o 34, om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om kostnaden för underhåll af medellösa sinnessjuka å hospital;

herr *J. A. Sjö*, n:o 35, om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om upphörande af skyldigheten för rote- och rusthållare att i visst fall tillhandahålla soldat torp m. m.;

herr *F. Andersson* i Helgesta, n:o 36, om höjning af anslaget till understöd åt mindre bemedlade elever vid folkhögskolorna;

herr *E. Olsson* i Kyrkebol, n:o 37, om tillkallande i visst fall af nämndeman från annan kommun för deltagande i vägsyn;

herr *J. Nilsson* i Sorröd, n:o 38, angående tull å vissa ättiksyrade salter;

herr *A. W. Styrlander*, n:o 39, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om förslag till tillägg till lagen angående ersättning af allmänna medel till vittnen i brottmål;

herrar *A. W. Styrlander* och *G. Jansson* i Krakerud, n:o 40, om tillägg till § 25 mom. 1 i förordningen angående vilkoren för försäljning af brännvin m. m.;

herr *C. Sandquist*, n:o 41, om upphörande af stämpelafgift för skuldebref, som hos offentlig myndighet företes för vinnande af inteckning eller betalning;

herr *P. G. Petersson* i Brystorp, n:o 42, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ändring i 15 kap. 19 § kyrkolagen m. m.;

herr *O. A. Ericsson* i Ofvanmyra, n:o 43, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande af förslag till ny förordning angående inkomstbevillningen;

herr *P. P. Waldenström*:

n:o 44, angående ändring af § 19 mom. 5 och 6 i förordningen om strafflagens införande; och

n:o 45, om ändrad lydelse af 18 kap. 15 § strafflagen;

herr *A. V. Ljungman*, n:o 46, om tullfrihet för oarbetad och i tunnor saltad fiskrom m. m.;

herr *H. Andersson* i Nöbbelöf, n:o 47, om tillägg till § 3 i förordningen angående stämpelafgiften;

herr *P. Paulson*, n:o 48, om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om utbytande af benämningen *häradshöfding* för underdomare å landet mot benämningen *lagman*;

herr *C. J. Jakobson*, n:o 49, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till beredande af effektivt skydd för arbetsaftal; och

herr *O. Olsson* i Stockholm, n:o 50, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag i syfte att förekomma s. k. illojal konkurrens inom handels- och industriverksamheten.

Dessa motioner bordlades.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets memorial n:o 1, med de till innevarande Riksdag afgifna berättelser dels af fullmäktige i riksgäldskontoret angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning samt dels af fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret angående det dem lemnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken; och

bankoutskottets memorial n:o 1, med öfverlemnande af fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet afgifna berättelse.

§ 8.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades:

herr *C. G. A. Bergendahl* under 5 dagar från och med den 28 dennes,

» *M. Dahn* under 5 dagar från och med den 26 dennes, och herr

N. A. Anderson i Lydde under 14 dagar från och med den 30 dennes.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 3,2 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.

Torsdagen den 28 januari.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades det i kammarens sammanträde den 21 innevarande januari förda protokoll.

§ 2.

Vid föredragning af Kongl. Maj:ts på kammarens bord hvilande propositioner beslöt kammaren att till behandling af statsutskottet öfverlemna följande propositioner, nemligen:

angående upplåtelse af mark från förra militiebostället $3\frac{3}{8}$ mantal n:o 3 Sunnauå eller Strömsholm för en vattenledning till Skellefteå stad;

angående försäljning af den kronan såsom danaarf tillfallna lägenheten Lilla Hyddan å Örebro stads område;

angående försäljning af två under förra militiebostället Tuna n:o 1 om $5\frac{7}{8}$ mantal i Östergötlands län lydande lägenheter;

angående restaurering af det s. k. Gamla kungshuset i Stockholm;

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter enkan Anna Kristina Lindblom;

angående disposition af förra militiebostället $1\frac{1}{6}$ mantal Åsmundgården n:o 1 i Jemtlands län;

angående beredande af länemedel till fortsatt utveckling af statens telefonväsende; och

angående ett jordbyte å förra kronojagbacken Skämbylöth eller Åkerbyhult n:o 1 i Södermanlands län.

Till lagutskottet hänvisades Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående skyddskoppymningen i riket.

§ 3.

Föredrogos de i gårdagens sammanträde bordlagda motioner, der-vid hänvisades:

herr *M. G. Bruzelius'* m. fl. motion, n:o 20, till bankoutskottet;

herr *M. G. Bruzelius'* motion, n:o 21, till statsutskottet;

herr *E. A. Lindblads* motion, n:o 22, till konstitutionsutskottet;

herr *A. G. Jönssons* i Mårarp motion, n:o 23, till statsutskottet;

herr *A. Olssons* i Ornakärr m. fl. motion, n:o 24, till lagutskottet;

- herr *A. Olssons* i Ornakärr motion, n:o 25, till lagutskottet;
 herr *N. Nilssons* i Skärhus motion, n:o 26, till lagutskottet;
 herr *J. Andersons* i Tenhult motioner, n:is 27 och 28, till be-
 villningsutskottet;
 herr *A. Hedins* m. fl. motion, n:o 29, till statsutskottet;
 herr *A. Hedins* motioner, n:is 30, 31 och 32, till statsutskottet;
 herr *S. J. Boëthius'* motion, n:o 33, till bevillningsutskottet;
 herr *P. Jönssons* i Färeköp motion, n:o 34, till statsutskottet;
 herr *J. A. Sjö's* motion, n:o 35, till statsutskottet;
 herr *Folke Anderssons* motion, n:o 36, till statsutskottet;
 herr *E. Olssons* i Kyrkebol motion, n:o 37, till lagutskottet;
 herr *J. Nilssons* i Sorröd motion, n:o 38, till bevillningsutskottet;
 herr *A. W. Styrlanders* motion, n:o 39, till lagutskottet;
 herrar *A. W. Styrlanders* och *G. Janssons* i Krakerud motion,
 n:o 40, till bevillningsutskottet;
 herr *C. Sandquists* motion, n:o 41, till bevillningsutskottet;
 herr *P. G. Peterssons* i Brystorp motion, n:o 42, till lagutskottet;
 herr *Ollas A. Ericssons* motion, n:o 43 till bevillningsutskottet;
 herr *P. Waldenströms* motioner, n:is 44 och 45, till lagutskottet;
 herr *A. V. Ljungmans* motion, n:o 46, till bevillningsutskottet;
 herr *H. Anderssons* i Nöbbelöf motion, n:o 47, till bevillnings-
 utskottet;
 herr *P. Paulsons* motion, n:o 48, till lagutskottet;
 herr *C. J. Jakobsons* motion, n:o 49, till lagutskottet; och
 herr *O. Olssons* från Stockholm motion, n:o 50, till lagutskottet.

§ 4.

Föredrogs och lades till handlingarna statsutskottets memorial n:o 1, med de till innevarande Riksdag afgifna berättelser dels af fullmäktige i riksgäldskontoret angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning samt dels af fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret angående det dem lemnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken.

§ 5.

Likaledes lades till handlingarna bankoutskottets härefter föredragna memorial n:o 1, med öfverlemnande af fullmäktiges i riksbanken till utskottet afgifna berättelse.

§ 6.

Afgåfvos nya motioner af:

herr *O. Persson* i Killebäckstorp:

n:o 51, angående ändrad lydelse af 15 kap. 2 § rättegångsbalken, och

n:o 52, om ändrad lydelse af lagen angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelset;

herr *J. G. Hazén*, n:o 53, om tillägg till § 26 mom. 1 i lagen angående tillsättning af presterliga tjänster;

herr *C. J. Hammarström*:

n:o 54, angående ändrad lydelse af § 1 i lagen om sjukkassor m. m.,

n:o 55, om ändrad lydelse af andra punkten i kungörelsen angående förvaltningsbidrag till sjukkassor, och

n:o 56, om nedsättning af tullen å kaffe;

herr *H. Holmlin*, n:o 57, angående förhöjning af lönen åt riksdagens justitieombudsman m. m.;

herr *M. Andersson* i Löfhult, n:o 58, om ändrad lydelse af 33 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet;

herr *J. Eliasson*, n:o 59, om afsättning af medel till afbetalning af 1887 års statslån;

herr *F. Andersson* i Helgesta, n:o 60, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag om rust- och rotehållets sättande på vakans;

herr vice talmannen *A. P. Danielson*, n:o 61, angående skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning i fråga om presterskapets aflöning m. m.;

herr greve *H. E. G. Hamilton*:

n:o 62, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag angående ordnandet af rättsförhållandena emellan kommuner och enskilde vid genomförande af stadsplaner m. m., och

n:o 63, om anslag till sådana enskilda läroverk, som afse att förbereda till mogenhetsexamen m. m.;

herr *S. J. Kardell*, n:o 64, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om upphäfvande af kungörelsen rörande inmutning å kronojord den 19 augusti 1889;

herrar *S. J. Kardell* och *J. Persson* i Arboga, n:o 65, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående afskaffande af lärareprof inför domkapitlet;

herr *H. Odencrants*, n:o 66, angående pension åt framlidne rektorn *P. Welins* dotter, *Elin Welin*;

herr *B. Dahlgren* m. fl., n:o 67, angående inrättande af ett riksbankens afdelningskontor i *Venersborg*;

herr *B. Dahlgren*, n:o 68, angående tillägg till 22 kap. 11 § strafflagen;

herr *A. Göransson* m. fl., n:o 69, om inrättande af ett riksbankens afdelningskontor i *Gefle*;

herr *A. Norrman* m. fl., n:o 70, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till beredande af ordnade förhållanden med afseende å de s. k. tatarne;

herrar *C. Persson* i *Stallerhult* och *S. O. Nylander*, n:o 71, angående tull å smergelduk och smergelpapper m. m.; samt

herr *L. P. Mallmin*:

n:o 72, angående ändrade bestämmelser i fråga om arrendatorer af kronans jordbruksdomäner åliggande nybyggnadsskyldighet; och

n:o 73, angående skyldighet för staten att bekosta fotbeslag för nummerhäst under militära öfningar m. m.

Samtliga dessa motioner begärdes på bordet och bordlades.

§ 7.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *E. V. Sahlin* under 2 dagar fr. o. m. den 30 dennes,

och » *A. Norrman* » 14 » fr. o. m. den 5 instundande februari.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 2,29 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.

Fredagen den 29 januari.

Kl. 1 $\frac{1}{2}$ e. m.

Kammarens förhandlingar leddes vid detta sammanträde af herr vice talmannen.

§ 1.

Justerades protokollet för den 22 i denna månad.

§ 2.

Föredrogos, hvar för sig, de i gårdagens sammanträde aflemnade motioner; och hänvisades:

herr *O. Perssons* i Killebäckstorp motioner, n:is 51 och 52, till lagutskottet;

herr *J. G. Hazéns* motion, n:o 53, till lagutskottet;

herr *C. J. Hammarströms* motioner, n:o 54 till lagutskottet, n:o 55 till statsutskottet och n:o 56 till bevillningsutskottet;

herr *H. Holmlins* motion, n:o 57, till statsutskottet;

herr *M. Anderssons* i Löfhult motion, n:o 58, till lagutskottet;

herr *J. Eliassons* motion, n:o 59, till statsutskottet;

herr *Folke Anderssons* motion, n:o 60, till statsutskottet;

herr vice talmannen *A. P. Danielsons* motion, n:o 61, till statsutskottet;

herr greve *H. E. G. Hamiltons* motioner, n:o 62 till lagutskottet och n:o 63 till statsutskottet;

herr *S. J. Kardells* motion, n:o 64, till tillfälligt utskott;

herrar *S. J. Kardells* och *J. Perssons* från Arboga motion, n:o 65, till tillfälligt utskott;

herr *H. Odencrants'* motion, n:o 66, till statsutskottet;

herr *B. Dahlgrens* m. fl. motion, n:o 67, till bankoutskottet;

herr *B. Dahlgrens* motion, n:o 68, till lagutskottet;

herr *A. Göranssons* m. fl. motion, n:o 69, till bankoutskottet;

herr *A. Norrmans* m. fl. motion, n:o 70, till tillfälligt utskott;

herrar *C. Perssons* i Stallerhult och *O. Nylanders* motion, n:o 71, till bevillningsutskottet; samt

herr *L. P. Mallmins* motioner, n:is 72 och 73, till statsutskottet.

§ 3.

Nya motioner afgåfvos af:

herr *N. Wallmark*, n:o 74, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med

begäran om upphäfvande af gällande bestämmelser angående förbud för införsel och försäljning af brännvin i Lappmarken;

herr *T. Zetterstrand*:

n:o 75, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof; och

n:o 76, angående dispositionen af uppkommande behållning i statsverkets inkomster;

herr *J. Nilsson* i Skrafvelsjö, n:o 77, angående ändrade vilkor för erhållande af bidrag till myrutdikningar m. m.;

herr *J. Sjöberg* m. fl., n:o 78, om tillägg till 9 § i förordningen angående försäljning af vin och maltdrycker m. m.;

grefve *H. E. G. Hamilton*, n:o 79, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar af lagen angående eganderätt till skrift;

friherre *C. F. K. Barnekow* m. fl., n:o 80, med förslag till förordning angående köttbesigtning- och slagttvång m. m.;

herr *J. Andersson* i Lysvik m. fl., n:o 81, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till rust- och rothällets sättande på vakans m. m.;

herr *E. Eriksson* i Qväcklingen m. fl., n:o 82, angående förhöjning af det utaf Kongl. Maj:t för år 1898 äskade anslaget till frostländig- hetens minskande;

herr *G. A. E. Kronlund*:

n:o 83, om ändrad lydelse af 8 § i stadgan angående skjutsväsendet;

n:o 84, angående ändrad lydelse af 25 kap. 9 § rättegångsbalken;

n:o 85, angående ändrad lydelse af 17 kap. 3 § rättegångsbalken;

n:o 86, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande af förslag till ändring i förordningen angående försäljning af brännvin m. m. i syfte att erhålla strängare straffbestämmelser vid återfall i förseelse mot förordningen; och

n:o 87, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om förslag till ändring i förordningen angående inteckning i fast egendom m. m.;

herr *G. Jansson* i Krakerud m. fl., n:o 88, om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om successiv indragning till statsverket af brännvinsförsäljningsmedlen m. m.;

herr *G. Elowson*, n:o 89, angående åtskiljande af kamrers- och kassörstjerner vid riksbankens afdelningskontor;

herr *N. Jönsson* i Gammalstorp, n:o 90, om upphörande af tullen å kaffe;

herr *L. Dahlstedt*, n:o 91, angående afsättande af viss procent af afkastningen från kronans skogar inom Vesterbottens och Norrbottens län för bestridande af kostnaden för afdikningar å ifrågasvarande skogar;

herr *P. O. Lundell* m. fl., n:o 92, angående ändrad lydelse af 32 § 2 mom. i bankoreglementet;

herr *E. Hammarlund* m. fl., n:o 93, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof;

herr *J. A. Fjällbäck*, n:o 94, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande af förslag till hvitbetssockertillverkningsafgiftens afskaffande och sockertullens sänkande;

friherre *I. A. von Knorring*, n:o 95, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag derom, att de, som nu äro skattskyldige till presterskapet, skola för sina utskylder till detsamma erhålla ersättning af statsmedel och genom utdebitering efter fyrk eller bevillingskrona m. m.;

herr *J. Johansson* i Noraskog, n:o 96, om anslag till ordnande och registrerande af ännu oordnade delar af kammararkivets handlingar;

herr *O. Olsson* i Stockholm, n:o 97, om tullfrihet för yttre emballage till tullpligtiga varor;

herr *S. J. Kardell*:

n:o 98, om ändrad lydelse af 3 § 1 mom. i förordningen angående mantalsskrifning; och

n:o 99, angående åtskiljande af kamrers- och kassörstjänsterna vid riksbankens afdelningskontor m. m.;

herr *Hj. Branting*:

n:o 100, angående sådan ändring i förordningen om kommunalstyrelse i stad, att vid stadsfullmäktigeval hvarje röstberättigad må ega en röst; och

n:o 101, om sådan ändring i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm, att vid stadsfullmäktigeval hvarje röstberättigad må ega en röst;

herr *O. G. Eklund* i Stockholm m. fl., n:o 102, om anslag för utgifvande af sådana skrifter, som afse att utbreda kännedom om rusdryckernas inverkan på människokroppens organism m. m.; och

af herr *O. Melin* m. fl., n:o 103, om utredning i fråga om lämpligheten af uppförande af nytt riksbankshus å Helgeandsholmen m. m.

Samtliga dessa motioner begärdes på bordet och bordlades.

§ 4.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *J. E. Jansson* i Taberg under 16 dagar fr. o. m. den 1 instundande februari, och

herr *A. L. Apelstam* under 14 dagar fr. o. m. den 2 instundande februari.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 3,7 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.

Fredagen den 29 Januari.

Kl. 7 e. m.

Med afseende derå, att tiden för afgifvande af sådana motioner, som tillhöra ständigt utskotts behandling, med denna dag tilländaginge, voro kammarens ledamöter kallade att nu åter sammanträda.

§ 1.

Följande motioner afgifvos, nemligen af:

herr *O. H. Ström*, n:o 104, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om införande i flottningsstadgan af bestämmelse, att val af styrelse i flottningsförening skall inom viss tid anmälas hos Konungens befallningshafvande;

herr *E. Svensson* i Karlskrona, n:o 105, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående undervisningen i geografi vid allmänna läroverken m. m.;

herr *H. Holmlin*, n:o 106, angående förhöjning af det utaf Kongl. Maj:t begärda anslaget till vägars och broars omläggande m. m.;

herr *O. Larsson* i Mörtlösa, n:o 107, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändring af 22 § i förordningen angående försäljning af vin och maltdrycker m. m.;

herr *J. Bromée*, n:o 108, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändring i landshöfdingeinstruktionen i fråga om länsmans till- och afsättande;

herr *C. W. Collander*, n:o 109, om ändrad lydelse af 4 § i förordningen angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter;

herrar *P. Andreasson* och *E. Nilsson* i Kattleberg, n:o 110, om ändrad lydelse af 52 § 2 mom. i bankoreglementet;

herr *J. P. Jansson* i Saxhyttan, n:o 111, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till sådan ändring i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet, att väghållningsdistrikt må kunna å offentlig auktion öfverlåta väghållningsskyldigheten å entreprenad m. m.;

herr *L. Eriksson* i Bäck, n:o 112, angående upphörande af tullen å majs;

herr *J. Byström*, n:o 113, om ändrad lydelse af 13 § i förordningen angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning;

herr *J. Nilsson* i Sorröd, n:o 114, angående åsättande af tull å potatis;

herr *A. Hedin* i Stockholm:

n:o 115, om portionsersättningen åt underbefäl m. fl. vid rege-
menten och corpser, och

n:o 116, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående tillägg till nu gällande bestämmelser om rätt till pension från indragningsstaten eller med offentliga medel understödda pensionskassor m. m.;

herr *C. G. Thor*, n:o 117, om nedsättning af tullen å fläsk, och

n:o 118, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående förordnande af ombud att deltaga i den innevarande år i Brüssel sammanträdande konferensen rörande arbetarehemsfrågan m. m.;

herr *G. A. E. Kronlund*, n:o 119, om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om koncession å anläggning af jernväg från Gellivare till Wassjaure;

herr *O. Erickson* i Bjersby, n:o 120, om förklaring af 51 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet eller ändrad lydelse af samma paragraf;

herr *A. Andersson* i Olsbenning, n:o 121, angående åsättande af tull å tack- och barlastjern samt skrot;

herr *S. G. von Friesen*:

n:o 122, om uteslutande ur 1898 års riksstat af det för bevillning af fast egendom samt af inkomst beräknade belopp, och

n:o 123, med förslag, att de i nu gällande förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst stadgade afgifts- och procentbelopp måtte af Riksdagen för år 1898 fastställas för att för följande års statsreglering tagas i anspråk;

herr *K. A. Staaff*:

n:o 124, om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om ändring af 1 § i lagen angående ersättning af allmänna medel åt oskyldigt häktade eller dömde;

n:o 125, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om förslag till sådan ändring i gällande strafflagstiftning, att den tid, hvarunder tilltalad person suttit häktad, må tillgodoräknas honom vid utmätande af straff; och

n:o 126, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om förslag till betryggande bestämmelser i fråga om kungörande af slutting;

herr *J. H. G. Fredholm*, n:o 127, i fråga om rätt för kronan till andel i vinst af grufföretag å kronomark m. m.;

herr *S. Söderberg*, n:o 128, om tillägg till lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet;

herr *D. Bergström*:

n:o 129, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om förslag till ändrad lydelse af § 2 mom. 3 i lagen angående skydd mot yrkesfara m. m.;

n:o 130, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om undersökning angående meningarne bland landets myndiga manliga befolk-

ning i fråga om de viktigare, hittills framställda förslagen till ändrade bestämmelser rörande valrätt till Riksdagens Andra Kammare, och

n:o 131, i fråga om anslaget till svenska akademien för understöd åt vitterhetsidkare;

herr *J. A. Sjö*, n:o 132, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående inlösen af frälseskatteräntor;

herr *O. Olsson* i Stockholm, n:o 133, om nedsättning af tullen å »silke, rått ofärgadt» m. m.;

herrar *F. Berg* och *E. Hammarlund*, n:o 134, om ändrade föreskrifter angående statsunderstöd till högre folkskolor;

herr *P. Pehrson* i Törneryd, n:o 135, om ändrad lydelse af 47 § samt tillägg till 59 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet; och

herr *A. V. Ljungman*, n:o 136, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om åtgärder till erhållande af en representativ administration af hafsfiskerinäringen i Göteborgs och Bohus län m. m.

Motionerna bordlades.

§ 2.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *A. Andersson* i Olsbenning under 4 dagar fr. o. m. den 30 dennes;

herr *J. Johanson* i Valared under 12 dagar fr. o. m. den 1 instundande februari;

herr *A. M. Bergmark* under 10 dagar fr. o. m. den 1 instundande februari; och

herr *A. Sandwall* under 14 dagar fr. o. m. den 2 instundande februari.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 7,26 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.

Måndagen den 1 februari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades de i kammarens sammanträden den 23 och 25 nästlidne januari förda protokoll.

§ 2.

Herr talmannen anmälde följande till kammaren inkomna dödsattester, hvilkas uppläsande af kammarens ledamöter stående afhöordes:

1:o) att herr Oscar Robert Themptander med nedanstående ålder: 52 år 11 månader 16 dagar; civilstånd: (äldre) gift; sambällsställning (egen) f. d. landshöfding; bostad: Stockholms stad, Klara församling, n:o 36 Drottninggatan; afled derstädes den 30 januari 1897 kl. 7,30 f. m. Hufvuddödsorsak: Diabetes. Bidragande dödsorsaker: Phthisis pulmon. Intygar härmed

Stockholm den 1 februari 1897

A. Werner.

2:o) att riksdagsmannen Lasse Jönsson med nedanstående ålder: 62 år; civilstånd: (äldre) gift; sambällsställning (egen, mans eller föräldrars): riksdagsman och jordbrukare; bostad: Sandby i Kristianstads län; afled i Enköping den 30 januari 1897 kl. 8,30 f. m. Hufvuddödsorsak: organiskt hjertfel. Bidragande dödsorsaker: hjernblödning. Intygar härmed

Enköping den 31 januari 1897

Ernst Westerlund,
fördeln:s läkare.

Efter sålunda erhållen underrättelse om dessa dödsfall beslöt kammaren, uppå hemställan af herr talmannen, att jemlikt föreskriften i 28 § riksdagsordningen till Konungen ingå med anmälan om de sålunda inom kammaren uppkomna ledigheter.

§ 3.

Föredrogos för remiss till vederbörligt utskott de på kammarens bord hvilande motioner, dervid i ordningen först förekom herr *N. Wallmarks* motion, n:o 74, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om upphäfvande af gällande bestämmelser angående förbud för införsel och försäljning af bränvin i lappmarken; hvilken motion herr talmannen hemställde måtte remitteras till tillfälligt utskott.

Ordet begärdes af

herr A. Hedin, hvilken yttrade: Det är en sedan mycket länge vedertagen praxis här i kammaren — om ock genom förbiseende der-

ifrån någon gång undantag olyckligtvis kunnat inträffa — att i sträng öfverensstämmelse med den otvetydiga föreskriften i gällande grundlag motioner skola hänvisas enligt hvad deras *innehåll* föranleder, och att hänvisningen icke får göras beroende af den tillfälliga omständigheten, att en motionär har gifvit sin framställning i ämnet formen af en hemställan om skrifvelse till Kongl. Maj:t. *Således*: om ett sådant ämne, som till sin natur hör till statsutskottet, har i motionärens framställning fått formen af en skrifvelse till Kongl. Maj:t, eller ett ämne, som berör den allmänna lagstiftningen och otvetydigt hör till lagutskottet, af motionären fått enahanda formulering, så har det sedan lång tid blifvit Andra Kammarens praxis — i strid mot hvad som under lång tid gjordes gällande af en talman i Första Kammaren — att ärendet skall, på sätt grundlagen tydligt utmärker, hänvisas till det ständiga utskott, till hvilket det på grund af sin beskaffenhet hör.

Nu är det, synes det mig, alldeles otvifvelaktigt, att ämnets beskaffenhet i herr Wallmarks motion föranleder, att den skall hänvisas till bevillningsutskottet, hvarvid jag dock för min enskilda del lemnar derhän den fråga, som i sådant fall blir bevillningsutskottets sak att lösa, om utskottet bör med lagutskottet sammanträda till sammansatt bevillnings- och lagutskott. Att ärendet deremot skulle gå till ett tillfälligt utskott, skulle, från kammarens sida, med den princip, som här i allmänhet följts, utmärka den mening — åtminstone skulle man kunna draga deraf den slutsatsen, att kammaren hyste en sådan mening — att frågan fölle under Kongl. Maj:ts uteslutande ekonomiska lagstiftningsrätt, hvilket icke är förhållandet, äfven om man kan anföra, att vid liknande lagstiftnings uppkomst, Kongl. Maj:t tagit sig rätt, här som i många andra fall, att med inkräktande å Riksdagens rätt stifta lag om sådant, som icke enligt 89 § regeringsformen hör under Kongl. Maj:ts uteslutande, ekonomiska lagstiftningsrätt. För öfrigt — om man ock skulle från senare tider kunna anföra något exempel derpå, att likartade motioner af förbiseende här blifvit remitterade till tillfälligt utskott, finnes det ock exempel på, att man iakttagit Andra Kammarens länge vidhållna grundsats och remitterat just enahanda motioner till behandling af ständigt utskott. Jag anhåller således, att kammaren behagade hänvisa denna motion till bevillningsutskottet.

Häruti instämde motionären, herr *Wallmark*.

Vidare anfördes icke. Efter af herr talmannen i sådant afseende gifven proposition beslöt kammaren öfverlemna den ifrågavarande motionen till behandling af bevillningsutskottet.

Vidare hänvisades:

herr *T. Zetterstrands* motioner, n:is 75 och 76, till statsutskottet;

herr *J. Nilssons* i Skrafvelsjö motion, n:o 77, till statsutskottet;

herr *J. Sjöbergs* m. fl. motion, n:o 78, till tillfälligt utskott;

herr greve *H. Hamiltons* motion, n:o 79, till lagutskottet;

herr friherre *F. Barnekows* m. fl. motion, n:o 80, till lagutskottet;

- herr *J. Anderssons* i Lysvik m. fl. motion, n:o 81, till statsutskottet;
- herr *E. Erikssons* i Qväcklingen m. fl. motion, n:o 82, till statsutskottet;
- herr *G. A. E. Kronlunds* motioner, n:is 83, 84 och 85 till lagutskottet, n:o 86 till bevillningsutskottet och n:o 87 till lagutskottet;
- herr *G. Janssons* i Krakerud m. fl. motion, n:o 88, till bevillningsutskottet;
- herr *G. Elowsons* motion, n:o 89, till bankoutskottet;
- herr *N. Jönssons* i Gammalstorp motion, n:o 90, till bevillningsutskottet;
- herr *L. Dahlstedts* motion, n:o 91, till statsutskottet;
- herr *P. O. Lundells* m. fl. motion, n:o 92, till bankoutskottet;
- herr *E. Hammarlunds* m. fl. motion, n:o 93, till statsutskottet;
- herr *J. A. Fjällbäcks* motion, n:o 94, till bevillningsutskottet;
- herr friherre *I. A. von Knorrings* motion, n:o 95, till statsutskottet;
- herr *J. Johanssons* i Noraskog motion, n:o 96, till statsutskottet;
- herr *O. Olssons* från Stockholm motion, n:o 97, till bevillningsutskottet;
- herr *S. J. Kardells* motioner, n:o 98, till bevillningsutskottet och n:o 99 till bankoutskottet;
- herr *K. H. Brantings* motioner, n:is 100 och 101, till lagutskottet;
- herr *O. Eklunds* från Stockholm m. fl. motion, n:o 102, till statsutskottet;
- herr *O. Melins* m. fl. motion, n:o 103, till bankoutskottet;
- herr *O. H. Ströms* motion, n:o 104, till tillfälligt utskott;
- herr *E. Svenssons* från Karlskrona motion, n:o 105, till tillfälligt utskott;
- herr *H. Holmlins* motion, n:o 106, till statsutskottet;
- herr *O. Larssons* i Mörtlösa motion, n:o 107, till tillfälligt utskott;
- herr *J. Bromées* motion, n:o 108, till tillfälligt utskott;
- herr *C. W. Collanders* motion, n:o 109, till bevillningsutskottet;
- herrar *P. Andreassons* och *E. Nilssons* i Kattleberg motion, n:o 110, till bankoutskottet;
- herr *J. P. Janssons* i Saxhyttan motion, n:o 111, till lagutskottet;
- herr *L. Erikssons* i Bäck motion, n:o 112, till bevillningsutskottet;
- herr *J. Byströms* motion, n:o 113, till lagutskottet;
- herr *J. Nilssons* i Sorröd motion, n:o 114, till bevillningsutskottet;
- herr *A. Hedins* motioner, n:is 115 och 116, till statsutskottet;

herr *C. G. Thors* motioner, n:o 117 till bevillningsutskottet och n:o 118 till statsutskottet;

herr *G. A. E. Kronlunds* motion, n:o 119, till statsutskottet;

herr *O. Ericksons* i Bjersby motion, n:o 120, till lagutskottet;

herr *A. Anderssons* i Olsbenning motion, n:o 121, till bevillningsutskottet;

herr *S. G. von Friesens* motioner, n:o 122 till statsutskottet och n:o 123 till bevillningsutskottet;

herr *K. A. Staaffs* motioner, n:is 124, 125 och 126, till lagutskottet;

herr *J. H. G. Fredholms* motion, n:o 127, till lagutskottet;

herr *S. Söderbergs* motion, n:o 128, till lagutskottet;

herr *D. Bergströms* motioner, n:o 129 till lagutskottet samt n:is 130 och 131 till statsutskottet;

herr *J. A. Sjös* motion, n:o 132, till statsutskottet;

herr *O. Olssons* från Stockholm motion, n:o 133, till bevillningsutskottet;

herrar *F. Bergs* och *E. Hammarlunds* motion, n:o 134, till statsutskottet;

herr *P. Pehrsons* i Törneryd motion, n:o 135, till lagutskottet, samt

herr *A. V. Ljungmans* motion, n:o 136, till statsutskottet.

§ 4.

På derom af herr talmannen gjord hemställen beslöt kammaren att för behandling af de motioner, som blifvit hänvisade till tillfälligt utskott, tillsätta fyra tillfälliga utskott, hvartera bestående af nio ledamöter, med fem suppleanter, äfvensom att onsdagen den 3 innevarande februari företaga val af ledamöter och suppleanter i nämnda utskott.

Herr talmannen tillkännagaf härefter, att han låtit uppgöra förslag till fördelning och gruppering mellan de tillfälliga utskotten af ifrågasvarande motioner, varande detta förslag, som nu upplästes, så lydande:

Förslag till fördelning af de 8 inom Andra Kammaren väckta motioner, hvilka blifvit hänvisade till behandling af tillfälligt utskott.

Till behandling af ett tillfälligt utskott (n:o 1) torde få överlemnas motioner af:

herrar *S. J. Kardell* och *J. Persson* i Arboga, n:o 65, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående afskaffande af lärareprof inför domkapitel; och

herr *E. Svensson* i Karlskrona, n:o 105, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående undervisningen i geografi vid de allmänna läroverken m. m.

Till ett annat tillfälligt utskott (n:o 2) torde få hänvisas motioner af:

herr *J. Sjöberg* m. fl., n:o 78, om tillägg till 9 § i förordningen angående försäljning af vin och maltdrycker m. m.; samt

herr *O. Larsson* i Mörtlösa, n:o 107, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändring af 22 § i förordningen angående försäljning af vin och maltdrycker m. m.

Till ett tredje tillfälligt utskott (n:o 3) torde få öfverlemnans motioner af:

herr *S. J. Kardell*, n:o 64, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om upphäfvande af kungörelsen rörande inmutning å kronojord den 19 augusti 1889;

herr *O. H. Ström*, n:o 104, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om införande i flottningsstadgan af bestämmelse, att val af styrelse i flottningsförening skall inom viss tid anmälas hos Konungens befallningshafvande; samt

herr *J. Bromée*, n:o 108, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändring i landshöfdingeinstruktionen i fråga om länsmans till- och afsättande.

Slutligen torde till ett fjerde tillfälligt utskott (n:o 4) få öfverlemnans motion af

herr *A. Norrman* m. fl., n:o 70, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till beredande af ordnade förhållanden med afseende å de s. k. tattarne.

Det sålunda uppgjorda förslaget blef af kammaren godkänt.

§ 5.

Under åberopande af i sådant afseende mellan herrar talmän träffad öfverenskommelse, bemstälde herr talmannen, det kammaren ville besluta att nästa lördag den 6 dennes företaga val af *dels* sex revisorer jemte tre revisorssuppleanter för granskning af statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning och *dels* två revisorer och två revisorssuppleanter för hvart och ett af riksbankens afdelningskontor i orterna.

Denna hemställan bifölls.

§ 5.

Likaledes beslöt kammaren, uppå derom af herr talmannen vidare gjord hemställan, att, till fyllande af de genom herr Lasse Jönssons timade frånfälle uppkomna ledigheter, lördagen den 6 innevarande februari jemväl företaga val af *dels* en ledamot att delta i talmans-öfverläggningarna och *dels* en ledamot i statsutskottet.

§ 7.

Härefter afgåfvos nya motioner af:

herr *L. J. Jansson* i Djursåtra, n:o 137, om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om tiden för den dagliga undervisningen i folkskolorna;

herr *O. Walter*, n:o 138, angående ändrad lydelse af 60 § rege-
ringsformen; och

herr *F. Andersson* i Helgesta, n:o 139, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående bevisning inför rätta.

Dessa motioner bordlades till nästa sammanträde.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 3,22 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.

Onsdagen den 3 februari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 29 nästförflutna januari.

§ 2.

Herr statsrådet m. m. *J. E. von Krusenstierna* aflemnade Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående lönereglering för personalen vid statens jernvägar, hvilken proposition bordlades.

§ 3.

Jemlikt förut derom fattadt beslut företogos nu val af nio ledamöter och fem suppleanter i hvarterdera af de fyra tillfälliga utskott, kammaren beslutat tillsätta.

Efter det de för val af ledamöter i tillfälliga utskottet n:o 1 afgifna röstsedlar uppräknats, yttrade:

Herr talmannen: Bland de nu aflemnade röstsedlarne hafva 38 stycken befunnits innehålla namnet »A. F. Pettersson i Österhanninge», hvilket rättas förnamn är A. T. Då det emellertid står uttryckligen tillagdt »i Österhanninge», torde någon tvetydighet, i afseende på hvilken person med sedeln afses, icke kunna uppkomma, utan får jag därför hemställa, att dessa sedlar måtte godkännas.

Med bifall till den af herr talmannen sålunda gjorda hemställan beslöt kammaren godkänna ifrågavarande röstsedlar.

Härefter yttrade

Herr talmannen vidare: Derjemte har på 69 sedlar förekommit rättelse af förnamnen A. F. till A. T. I enlighet med den praxis, som tillämpats i denna kammare, äro dessa sedlar att anse såsom märkta, och jag får därför hemställa, att de måtte kasseras.

Äfven denna hemställan förklarade herr talmannen sig finna vara med ja besvarad.

Ordet hade emellertid begärts af

Herr Ljungman, hvilken anförde: Ja, det har händt mången gång förut att det förekommit tryckfel på listorna och att man rättat dessa tryckfel med bläck, hvilket sätt då godkänts. Såsom exempel härpå kan jag nämna, att här om året förekom på en lista namnet »J. P. André» i stället för »J. H. André». Detta blef då rättadt med bläck och de sålunda rättade valsedlarne godkändes. Jag kan icke heller finna, att sedlarne genom en sådan rättelse blifva märkta. De äro ju icke på det sättet skilda från de öfriga, att man kan säga, det de äro »märkta», och man kan icke säga, att någon haft en icke godkänbar *afsigt* genom att rätta ett sådant tryckfel. Jag får därför hemställa, att ifrågavarande röstsedlar måtte godkännas.

Herr A. Hedin yttrade: Jag ber att få nämna, att den siste talaren begärde ordet efter det talmannen med klubbslag befastat sin uppfattning af kammarens beslut.

Sedan det af herr Hedin uppgifna förhållande vitsordats af flere bland kammarens ledamöter, yttrade

Herr talmannen: Vid det upplysta förhållandet, att ordet begärdes först efter det klubban fallit, får jag ånyo göra den hemställan, att alla dessa 69 röstsedlar måtte såsom märkta kasseras.

Den af herr talmannen sålunda förnyade propositionen besvarades med blandade ja och nej; och förklarade herr talmannen sig anse ja-ropen vara öfvervägande. Votering begärdes och företogs enligt följande nu uppsatta och af kammaren godkända voteringsproposition:

Den, som vill, att de vid val af nio ledamöter till tillfälliga utskottet n:o 1 afgifna valsedlar, hvarå förnamnen till herr Pettersson i Österhanninge ändrats, skola kasseras, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner nej, har kammaren godkänt omförmälda röstsedlar.

Voteringen visade 71 ja, men 121 nej; och hade kammaren alltså beslutat godkänna jemväl nu ifrågavarande röstsedlar.

Efter det herr talmannen för kammaren tillkännagifvit utgången af voteringen yttrade:

Herr Bergström: Herr talman! Då kammarens beslut i denna fråga en gång blifvit fattadt och genom talmannens klubbslag befastadt, då visserligen sedermera en ledamot af kammaren erhöill ordet, men det utan gensaga framhållits, att ordet af honom begärdes först sedan talmannens klubba fallit, så har jag för min del ansett den sedan skedda voteringen grundlagsstridig, och jag ber därför att få reservera mig mot kammarens nu fattade beslut, hvilket jag sålunda äfven anser grundlagsstridigt.

Med herr Bergström instämde herr *L. Eriksson* i Bäck.

Herr Ljungman: Jag vill endast lemna den upplysning, att jag reste mig upp och begärde ordet, *innan* talmannens klubbslag föll; huruvida det kunde *höras* af alla eller icke, lemnar jag derhän.

Vid sammanräknande af samtliga de röstsedlar, som, efter kammarens ofvan omförmälda beslut, voro att såsom giltiga anse, befans, att till *ledamöter i tillfälliga utskottet n:o 1* blifvit utsedde:

herr	<i>E. Carlson</i> från Göteborg	med	203	röster,
»	<i>E. Hammarlund</i>	»	203	»
»	<i>A. Olsson</i> i Mårdäng	»	202	»
»	<i>A. T. Pettersson</i> i Österhanninge	»	202	»
»	<i>J. W. Bengtsson</i> i Häradsköp	»	146	»
»	<i>P. A. J. Högstedt</i>	»	146	»
»	<i>C. J. Jakobson</i>	»	146	»
»	<i>G. Odqvist</i>	»	146	»
och	» <i>K. Almqvist</i>	»	143	»

Närmast i röstetal kom herr *F. Berg* med 60 röster.

Vidare utsågos till:

ledamöter i tillfälliga utskottet n:o 2,

herr	<i>N. P. B. Lindgren</i>	med	194	röster,
»	<i>E. Andersson</i> i Upsala	»	193	»

herr	<i>C. Gethe</i>	med 193 röster,
»	<i>J. Nordin</i> i <i>Hammerdal</i>	» 193 »
»	<i>P. Waldenström</i>	» 192 »
»	<i>H. Odencrants</i>	» 152 »
»	<i>H. Holmlin</i>	» 151 »
»	<i>E. Nilsson</i> i <i>Kattleberg</i>	» 151 »
och	» <i>G. Olsson</i> i <i>Frösvi</i>	» 151 » .

Närmast i röstetal kom herr *O. Eklund* med 44 röster.

Ledamöter i tillfälliga utskottet n:o 3:

herr	<i>N. J. Nilsson</i> i <i>Grofva</i>	med 174 röster,
»	<i>O. Anderson</i> i <i>Hasselbol</i>	» 173 »
»	<i>E. A. Zotterman</i>	» 137 »
»	<i>J. E. Jansson</i> i <i>Taberg</i>	» 137 »
»	<i>G. A. E. Kronlund</i>	» 136 »
»	<i>J. Nilsson</i> i <i>Skrafvelsjö</i>	» 136 »
»	<i>A. Olsson</i> i <i>Ornakärr</i>	» 136 »
»	<i>C. G. Grundell</i>	» 135 »
och	» <i>R. Petersson</i> i <i>Skurö</i>	» 135 » .

Närmast i röstetal kom herr *K. S. Husberg* med 40 röster.

Ledamöter i tillfälliga utskottet n:o 4:

herr	<i>O. A. Johansson</i> i <i>Dingle</i>	med 154 röster,
»	<i>T. Zetterstrand</i>	» 154 »
»	<i>J. A. Aulin</i>	» 152 »
»	<i>F. Berg</i>	» 139 »
»	<i>A. Andersson</i> i <i>Backgården</i>	» 137 »
»	<i>J. G. Hazén</i>	» 137 »
»	<i>J. Hjelmérus</i>	» 137 »
»	<i>C. E. Johansson</i> i <i>Berga</i>	» 137 »
och	» <i>A. Olsson</i> i <i>Tyllered</i>	» 137 » .

Närmast i röstetal kom herr *E. Eriksson* i *Qväcklingen* m. fl. med 17 röster.

Suppleanter i tillfälliga utskottet n:o 1:

herr	<i>P. Pehrsson</i> i <i>Åkarp</i>	med 142 röster,
»	<i>C. W. Hultstein</i>	» 119 »
»	<i>E. A. Lindblad</i>	» 117 »
»	<i>L. M. Kruse</i>	» 117 »
och	» <i>E. V. Sahlin</i>	» 116 » .

Närmast i röstetal kommo herrar *C. G. Grundell* och *C. Wallis*, hvardera med 25 röster.

Suppleanter i tillfälliga utskottet n:o 2:

herr	<i>A. H. Göthberg</i>	med 138 röster,
»	<i>J. E. Centerwall</i>	» 113 »

	herr <i>A. Hallqvist</i>	med 112 röster,
	» <i>J. A. Sandwall</i>	» 111 »
och	» <i>J. Nilsson</i> i Sorröd	» 111 » .

Närmast i röstetal kom herr *P. Jönsson* i Färeköp med 22 röster.

Suppleanter i tillfälliga utskottet n:o 3:

	herr <i>O. Emthén</i>	med 121 röster,
	» <i>E. V. Bäckström</i>	» 119 »
	» <i>P. Andreasson</i>	» 117 »
	» <i>C. J. Hammarström</i>	» 117 »
och	» <i>J. E. Olsson</i> i Skiftinge	» 117 » .

Närmast i röstetal kom herr *A. Pantzarhielm* med 21 röster.

Suppleanter i tillfälliga utskottet n:o 4:

	herr <i>B. V. Hedgren</i>	med 113 röster,
	» <i>J. M. Johansson</i> i Mellbyn	» 112 »
	» <i>A. Norrman</i>	» 110 »
	» <i>A. Petersson</i> i Påboda	» 109 »
och	» <i>N. A. Anderson</i> i Lydde	» 109 » .

Närmast i röstetal kommo herrar *K. Staaff* och *O. Melin* med vardera 6 röster.

Mellan de ledamöter, hvilka till suppleantplatser erhållit lika antal röster, bestämdes ordningen, sådan den här ofvan finnes angifven, genom lottning.

§ 4.

Vid härefter anställt val af tjugufyra ledamöter i den nämnd, som enligt 103 § regeringsformen och 69 § riksdagsordningen eger att döma, huruvida högsta domstolens samtliga ledamöter gjort sig förtjente att i deras viktiga kall bibehållas, blefvo i sådant afseende utsedde:

	herr <i>J. Petersson</i> i Boestad	med 153 röster,
	» <i>Folke Andersson</i>	» 152 »
	» <i>J. Andersson</i> i Lysvik	» 152 »
	» <i>N. Andersson</i> i Pettersborg	» 152 »
	» <i>M. Arhusiander</i>	» 152 »
	» <i>J. Bengtsson</i> i Bjernalt	» 152 »
	» <i>E. H. Björck</i>	» 152 »
	» <i>S. J. Boëthius</i>	» 152 »
	» <i>O. A. Brodin</i>	» 152 »
	» <i>C. I. Carlsson</i> i Norra Smedstorp	» 152 »
	» <i>C. Faxe</i>	» 152 »
	» <i>F. L. M. Hedin</i> i Torp	» 152 »
	» <i>A. P. Johansson</i> i Stensjö	» 152 »
	» <i>C. G. Johansson</i> i Aflösa	» 152 »
	» <i>J. Johansson</i> i Noraskog	» 152 »

herr	<i>P. Jönsson</i> i Färeköp	med 152 röster,
»	<i>P. Larsson</i> i Fole	» 152 »
»	<i>O. C. Lovén</i>	» 152 »
»	<i>O. Melin</i>	» 152 »
»	<i>F. W. H. Pegelow</i>	» 152 »
»	<i>P. G. Petersson</i> i Brystorp	» 152 »
»	<i>E. H. Sjövall</i>	» 152 »
»	<i>A. Sundblad</i>	» 152 »
och	» <i>S. Söderberg</i>	» 152 »

Närmast i röstetal kom herr *J. Anderson* i Tenhult m. fl. med en röst.

§ 5.

Vidare anställdes val af de tolf valmän, hvilka, jemte ett lika antal valmän från Första Kammaren, hade att, enligt 70 § riksdagsordningen, utse komiterade för tryckfrihetens vård och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit af kammaren utsedde:

herr	<i>H. N. E. Amnéus,</i>
»	<i>A. Andersson</i> i Olsbenning,
»	<i>J. E. Behmer,</i>
»	friherre <i>C. G. R. Cederström,</i>
»	grefve <i>H. Hamilton,</i>
»	<i>A. Hedin,</i>
»	<i>K. S. Husberg,</i>
»	<i>G. Liljenroth,</i>
»	<i>Ivar Månsson,</i>
»	<i>P. G. E. Poignant,</i>
»	<i>J. A. Sjö</i>
och	» <i>J. P. Zakrisson</i>

hvardera med 146 röster.

§ 6.

Justerades protokollutdrag angående de i nästföregående tre paragrafer omförmälda val.

§ 7.

Af de i senaste sammanträdet bordlagda motioner, hvilka härefter hvar för sig föredrogos, hänvisades:

herr *L. J. Janssons* i Djursätra motion, n:o 137, till kammarens tillfälliga utskott n:o 1;

herr *O. Walters* motion, n:o 138, till konstitutionsutskottet; och

herr *Folke Anderssons* motion, n:o 139, till lagutskottet.

§ 8.

Ordet lemnades härefter till:

herr *Andreasson*, som anförde: Som i en af mig aflemnad motion, underskrifven af mig och herr *Nilsson* i Kattleberg, vid renskrif-

ningen insmugit sig en felaktighet, nemligen att der står § 52 2 mom. i bankoreglementet, under det att i motionen afses ändring i § 32 mom. 2 af samma reglemente, så får jag vördsamt anhålla, att kammaren måtte tillåta, att motionen i denna del rättas.

Till den af herr Andreasson sålunda framställda anhållan lemnade kammaren sitt bifall.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *C. Faxe* under 14 dagar från och med den 6 dennes,
herr *L. M. Kruse* under 6 dagar från och med den 8 dennes,
8 dennes, herr *M. Andersson* i Löfhult under 5 dagar från och med den
herr *J. D. Laurell* under 14 dagar från och med den 3 dennes,
herr *P. Paulson* under 8 dagar från och med den 5 dennes, och
6 dennes, herr *J. Bengtsson* i Bjernalt under 14 dagar från och med den

§ 10.

Justerades ytterligare protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 2,29 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.
